

УДК378.14:616.311-02:616.4-053.2

ОСОБЛИВІСТЬ ВИКЛАДАННЯ РОЗДІЛУ “ЗАХВОРЮВАННЯ СЛИЗОВОЇ ОБОЛОНКИ ПОРОЖНИНИ РОТА ПРИ ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЧНИХ ТА ЕНДОКРИННИХ ПАТОЛОГІЯХ У ДІТЕЙ”

М. М. Якимець

ДВНЗ “Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського МОЗ України”

PECULARITY OF TEACHING OF COURSE “ORAL CAVITY MUCOUS MEMBRANE DISEASES OF CHILDREN WITH GASTROINTESTINAL AND ENDOCRINE DISORDERS IN CHILDREN”

M. M. Yakymets

SHEI “Ternopil State Medical University by I. Ya. Horbachevsky of MPH of Ukraine”

У статті розглянуто пошук нових та удосконалення традиційних методик викладання на кафедрі дитячої стоматології.

In this article we reviewed new methods of teaching and improved the traditional teaching methods for implementation in the Department of Pediatric Dentistry.

Вступ. На даний час велика увага надається удосконаленню методики викладання, в навчальний процес запроваджуються сучасні тестові форми контролю рівня знань студентів, новітні технології лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дітей. Постійне вдосконалення знань та вмій лікарів відповідно до вимог часу залишається основною ідеєю концепції безперервного професійного розвитку [1]. Проте плин часу, зміни у суспільстві, науково-технічний прогрес та впровадження його досягнень у практику охорони здоров'я вимагають перегляду організації навчального процесу [2].

Метою нашої роботи був пошук нових та удосконалення традиційних методик викладання на кафедрі дитячої стоматології для впровадження їх у концепцію Болонського процесу.

Основна частина. Викладання дисциплін на клінічних кафедрах має свої особливості порівняно із теоретичними і загальномедичними кафедрами, що пояснюється засвоєнням умінь та навичок безпосередньо при спілкуванні з пацієнтом, під час його об'єктивного обстеження і виявлення відхилень у стані здоров'я та функціонуванні систем та органів.

Необхідно усвідомити актуальність використання технологій, побудованих на закономірностях лікарського мислення. При цьому під клінічним мисленням розуміється здатність охопити, проаналізувати і систематизувати всі дані про хворого при одночасному порівнянні з спостереженнями, книжковими знаннями і досвідом для встановлення діагнозу, прогнозу і тактики лікування. В процесі викладання клінічних дисциплін часто виникають труднощі із забезпеченням навчального процесу тематичними хворими. Нестача тематичних хворих, як правило, обумовлена незначною поширеністю тієї або іншої патології, недостатчею часу у пацієнтів для того, щоб прийти на прийом під час навчального процесу. Відсутність тематичних хворих, безсумнівно, позначається на якості засвоєння студентами навчального матеріалу. Ми зіштовхнулися з цією проблемою при викладанні тем з розділу “Захворювання слизової оболонки порожнини рота при розладах шлунково-кишкового тракту та ендокринних патологіях”. Зважаючи на це, перед нами постала задача щодо заповнення дефіциту наочного матеріалу. Враховуючи, що прояви в ротовій порожнині при гастроентерологічній та ендокринній патології – це лише додаткові симптоми, які не завжди ведуть пацієнтів до стоматолога, тому

було вирішено оглядати цих пацієнтів у педіатричному стаціонарному відділенні гастроентерології та ендокринології.

Сучасні епідеміологічні дані свідчать не тільки про значну поширеність патології пародонта у дітей і дорослих, а й про вплив на розвиток цих захворювань на наявність зубних відкладень, стан гігієни порожнини рота, що призводять до порушення компенсаторних механізмів природного захисту. Досвід спілкування, який отримує студент при обстеженні цих пацієнтів, дає змогу цілісно сприймати пацієнта в реальних умовах. Чудова можливість спробувати власні сили та застосувати свої знання на практиці.

Дослідження останніх років показують, що зростання частоти патології органів і тканин порожнини рота зупинити лікувальними заходами неможливо. У зв'язку з цим необхідно наголошувати увагу на впровадження в практику заходів з профілактики стоматологічних захворювань. Під час спілкування студентів з їх маленькими пацієнтами викладач ставив перед ними ряд задач, які слід було вирішити, а саме:

- встановити психоемоційний контакт з пацієнтами різного віку;
- провести обстеження слизової оболонки порожнини рота (СОПР);
- навчити основних правил гігієни порожнини рота;
- підібрати основні та додаткові засоби по догляду за ротовою порожниною залежно від стану ротової порожнини та загально-соматичного стану організму;
- заохотити пацієнтів до правильного догляду за ротовою порожниною та переконати їх виконувати всі рекомендації.

Перенесення теоретичних знань у практичну діяльність для студентів 5-го курсу на початках складало певні труднощі у зв'язку з незвичною обстановкою та різним віком пацієнтів, які не були мотивовані і децю не готові до спілкування з лікарями-стоматологами. Однак часте спілкування пацієнтів із студентами дало свої результати.

Навчання пацієнтів правил гігієни та контроль протягом кількох днів дав змогу покращити гігієнічний догляд ротової порожнини пацієнтів, а студентам дав змогу наочно визначити вплив основного захворювання і запам'ятати основні симптоми. Гігієна ротової порожнини пацієнтів за цей період покращилась (на 80–90 %) і, відповідно, стан слизової оболонки порожнини також, діти із задоволенням в останні дні перебування груп у стаціонарному відділенні почали активно цікавитись засобами гігієни з догляду за ротовою порожниною, був подоланий психоемоційний бар'єр між пацієнтами та майбутніми лікарями.

Складно переоцінити враження, емоції, теми для роздумів і набутий досвід, отримані від спілкування з пацієнтами.

Після огляду, з метою вироблення навичок ведення медичної документації, викладач давав письмову роботу на 15 хвилин, де кожен студент у необхідній послідовності викладав зібраний ним матеріал, та формулював висновки. Записи студента були наближеними до клінічної історії хвороби [3].

Використання методики письмового виконання самостійних завдань сприяло виробленню у студента практичних навичок з формування висновків після спілкування з хворими, своїх спостережень та клінічних даних, що є необхідним у подальшій повсякденній роботі лікаря незалежно від його спеціальності.

Висновки: 1. Проведення занять з розділу “Захворювання слизової оболонки порожнини рота при гастроентерологічних та ендокринних патологіях у дітей” у стаціонарному відділенні гастроентерології та ендокринології на базі Тернопільської обласної комунальної дитячої клінічної лікарні дало можливість студентам засвоїти практичну частину заняття, а саме визначити та діагностувати зміни на СОПР

при загально-соматичній патології, знайти психоемоційний контакт з дітьми та зуміти дати відповідні рекомендації залежно від стану ротової порожнини.

2. Письмове виконання студентами завдань сприяло кращому запам'ятовуванню послідовності загальноприйнятої схеми і змісту написання історії хвороби та іншої медичної документації.

Список літератури

1. Савдер С. В. Викладання питань судинної хірургії на єдиній хірургічній кафедрі / С. В. Савдер // Медична освіта. – 2007. – № 1. – С. 49–51.

2. Алгоритми спілкування студентів (лікарів) з пацієнтами (методичні рекомендації) / [Л. Я. Ковальчук, І. Р. Мисула, Н. Є. Лісничук та ін.] – Тернопіль : ТДМУ, 2009. – 40 с.

3. Баркалова Е. Л. Організація навчального процесу в контексті впровадження кредитно-модульної технології / Е. Л. Баркалова // Медична освіта. – 2007. – № 4. – С. 13–15.

Отримано 15.01.15